

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 36

## Η καθημερινή ζωή στα ελληνοιστικά χρόνια

Η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου άλλαξε τη ζωή των ανθρώπων σε πολλά μέρη της Ανατολής. Νέες πόλεις δημιουργήθηκαν, οι οποίες στολίστηκαν με γυμναστήρια, ναούς, βιβλιοθήκες και ανάκτορα. Αλλά, όπως συμβαίνει συχνά, κάποιοι χαίρονταν τη ζωή και τα πλούτη τους κι άλλοι υπέφεραν.



Ο Μ. Αλέξανδρος και οι διάδοχοί του ίδρυσαν νέες πόλεις σε διάφορες περιοχές. Πολλές απ' αυτές γνώρισαν μεγάλη οικονομική ανάπτυξη. Γι' αυτό πήγαν να εργαστούν εκεί και πολλοί Έλληνες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να παρακμάσουν οι πόλεις της Ελλάδας και να ερημώσει η ύπαιθρος. Οι κάτοικοι των πόλεων ασχολούνταν περισσότερο με το εμπόριο και τη βιοτεχνία. Αρκετοί μάλιστα απέκτησαν πλούτη και ζούσαν μέσα στην πολυτέλεια και τις ανέσεις. Οι πιο πολλοί όμως ζούσαν φτωχικά, παρόλο που δούλευαν σκληρά.

Οι καινούριες πόλεις είχαν μεγάλους δρόμους, απέραντες πλατείες, ιππόδρομους, γυμναστήρια, ναούς, κήπους και μεγαλόπρεπα ανάκτορα. Πολλοί κάτοικοι μιλούσαν και έγραφαν την ελληνική γλώσσα. Η μορφή της ήταν πιο απλή και ονομάστηκε ελληνοιστική κοινή.

Οι άνθρωποι εκτός από τους δώδεκα θεούς του Ολύμπου λάτρευαν και θεούς της Ανατολής, όπως το Σάραπη και την Ίσιδα. Έπαιρναν μέρος σε αγώνες, θρησκευτικές γιορτές και πανηγύρια. Ο απλός λαός αγαπούσε αυτού του είδους τις διασκεδάσεις και χαιρόταν την καθημερινότητά του. Οι μορφωμένοι περνούσαν τον ελεύθερο χρόνο τους στα *συμπόσια*, τις βιβλιοθήκες και το θέατρο παρακολουθώντας τραγωδίες ή κωμωδίες.



### η ύπαιθρος:

η εξοχή, τα μέρη που βρίσκονται έξω από τις πόλεις.

### το

**συμπόσιο:** η συγκέντρωση, στην οποία μαζί με το φαγητό προσφέρονται και ποτά στους καλεσμένους.



1. Η ακρόπολη της Αντιόχειας



2. Ο θεός Σάραπης (Ώστια, Μουσείο Ώστιας)

## παράθεμα 1 Γιορτές και πανηγύρια

Τον καθημερινό ρυθμό της ζωής διέκοπταν συχνά οι γιορτές. Οι άνθρωποι γιόρταζαν τη γέννηση του παιδιού και το όνομά του με απαγγελίες ποιημάτων, με δώρα και γιορταστικό γεύμα. Στεφάνωναν επίσης τα σπίτια των γονέων για την εισαγωγή των παιδιών τους στο σχολείο καθώς και για το τέλος της εφηβείας. Πιο επίσημη γιορτή ήταν αυτή του γάμου. Στη νύφη πετούσαν μικρά νομίσματα, καρύδια, σύκα ή χουρμάδες. Σε μερικές πόλεις η νύφη ήταν πάνω σ' ένα κάρο, που το έσερνε μουλάρι. Τα γαμήλια δώρα ήταν χρήσιμα για το νοικοκυριό αντικείμενα. Στις οικογενειακές γιορτές ανήκαν τα γενέθλια των παιδιών, οι γιορτές για την επιτυχία στις εξετάσεις, για ένα ανώτερο αξίωμα που έπαιρνε κάποιος. Γιορταστική ατμόσφαιρα επικρατούσε σ' όλους τους δρόμους και σ' όλα τα σπίτια κατά τις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές. Οι γιορτές των ανατολικών θεών γίνονταν δημόσιες ελληνικές γιορτές μόνο όταν οι θεοί αυτοί είχαν εξελληνιστεί, όπως ο Άδωνης και η Ίσιδα. Κατά τον 3ο, ακόμη και το 2ο, αιώνα εμφανίστηκαν και εντελώς νέες γιορτές.

Αγρησίλαος Ντόκας, *Ελληνιστικός πολιτισμός*, σελ. 99-101 (διασκευή)



3. Αρχαίο θέατρο χτίστηκε αυτή την εποχή και στη Βαβυλώνα. Στην εικόνα φαίνεται όπως έχει διαμορφωθεί στις μέρες μας.

## παράθεμα 2 Η ελληνιστική γλώσσα



4. Ψηφιδωτό με τη μούσα Θάλεια (Μντιλήνη, Αρχαιολογικό Μουσείο)

Η ελληνική γλώσσα είναι πια απλοποιημένη και απομακρύνεται σιγά σιγά κάπως από τα αρχαία ελληνικά των κλασικών χρόνων. Αρχίζει και παίρνει στοιχεία που με τους αιώνες θα οδηγήσουν στη σύγχρονη ελληνική γλώσσα.

Η «Κοινή Ελληνική», όπως ονομάζεται η γλώσσα των ελληνιστικών χρόνων, απλώνεται και ενώνει όλη την οικουμένη, όπως έλεγε και ο Ρωμαίος ρήτορας Κικέρων τον 1ο αι. π.Χ.. «Τα ελληνικά διαβάζονται από όλα σχεδόν τα έθνη...». Με τους Έλληνες και την ελληνική γλώσσα όλη η οικουμένη μιλάει την ίδια γλώσσα.

Η ελληνική γλώσσα δέχεται και λέξεις από άλλες γλώσσες: λατινικές, όπως κάστρο, δικτάτορας, φαμίλια. Εβραϊκές, όπως Πάσχα, μεσίας, αλληλουία, και ονόματα όπως Γαβριήλ, Ιάκωβος, Ιωάννης, Μάρθα, Ματθαίος, Μιχαήλ, Συμεών. Αιγυπτιακές, όπως οθόνη, πάπυρος, όαση, ζύθος (μπίρα). Την κοινή ελληνική χρησιμοποιούν και λίγο αργότερα, στα ρωμαϊκά χρόνια, οι πρώτοι χριστιανοί.

Ειρήνη Νάκου, *Ταξίδι στην ελληνιστική εποχή*, σελ. 60-61 (διασκευή)



1. Γιατί νομίζεις πολλοί Έλληνες εγκαταστάθηκαν σε πόλεις της Ανατολής;
2. Πώς συνήθιζαν να περνούν οι άνθρωποι τον ελεύθερο χρόνο τους στην ελληνιστική εποχή;